

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Technische Commissie Bodem
Mw. A. Edelenbosch, voorzitter
Postbus 30947
2500 GX Den Haag

**Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal**
Directie Duurzaamheid

Plesmanweg 1-6
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Mr. W.J. Kattenberg

T 070-4561607

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

Datum 28 februari 2012
Betreft Adviesaanvraag Introductie Duurzaam Stortbeheer

Geachte voorzitter,

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Namens de Staatsecretaris verzoek ik u advies uit te brengen over de opzet en werkwijze van het voorgenomen onderzoek van tien jaar naar de effecten van duurzaam stortbeheer op vermindering van het emissiepotentieel op vier pilotstortplaatsen.

Duurzaam stortbeheer beoogt de afwenteling van de gevolgen van het storten van afval op toekomstige generaties te verminderen.

Vanaf eind jaren negentig is nationaal en internationaal onderzoek gedaan naar het verduurzamen van stortplaatsen door middel van zowel het stimuleren van biologische afbraakprocessen van organisch materiaal in het afvalpakket en daarmee van het afbreken van organische verontreinigende stoffen en het vastleggen van niet afbreekbare verontreinigende stoffen.

De resultaten van dit onderzoek zijn zodanig, dat de stortbranche en de betrokken provincies het ministerie hebben verzocht om langjarig vervolgonderzoek in de vorm van grootschalige praktijkproeven op maximaal vier pilotstortplaatsen te mogen verrichten.

Het Ministerie van IenM heeft aangegeven de ontwikkeling van innovatieve technieken te willen stimuleren en is daartoe het project Introductie Duurzaam Stortbeheer (hierna: IDS) gestart. Ook de betrokken provincies hebben aangegeven dit vervolgonderzoek te ondersteunen. Het Project IDS geeft vorm aan de samenwerking tussen provincies, het Interprovinciaal Overleg, de stortbranche en het Ministerie van IenM om dit onderzoek wetgevingstechnisch en beleidsmatig mogelijk te maken.

De adviesaanvraag zal in twee fasen worden ingediend (zie paragraaf 8).

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

1.2 Duurzaam stortbeheer

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

Duurzaam stortbeheer beoogt de afwenteling van de gevolgen van het storten van afval op toekomstige generaties te verminderen. Duurzaam stortbeheer is een *brongerichte* aanpak ter vermindering van het verontreinigingspotentieel van het bestaande afvalpakket op de stortplaats. Deze aanpak is bedoeld als aanvulling op de huidige traditionele *effectgerichte* aanpak die uitsluitend gericht is op het *isoleren* van verontreiniging.

Het beoogde milieudoel van duurzaam stortbeheer is het substantieel terugdringen van het emissiepotentieel van de verontreinigingen in stortplaatsen en het terugdringen van de huidige eeuwigdurende nazorginspanningen. Dit onder voorwaarde dat de immissie van stoffen naar de omgeving (belasting van bodem, grondwater en lucht), zowel voor de korte als de lange termijn, acceptabel zijn binnen de doelen van het preventieve beleid.

In dit onderzoek zal worden onderzocht in welke mate het emissiepotentieel van deze stortplaatsen structureel kan worden verminderd en daarmee de kans op het ontstaan van emissies uit het afvalpakket van het restemissiepotentieel en wat dit betekent voor de tot nu toe gangbare bovenafdichtingsconstructies en nazorg.

Tevens zal daarbij worden onderzocht op welke wijze en met welke methoden dit overtuigend kan worden vastgesteld en beoordeeld.

Daarnaast zal na afloop van het onderzoek worden onderzocht of wordt voldaan is aan de (momenteel in ontwikkeling zijnde) toetswaarden voor de belasting van de bodem, c.q. het grondwater. Deze toetswaarden hebben als functie om na afloop van het experiment te kunnen bepalen of het experiment voldoende succesvol is geweest. De toetswaarden worden voor de start van het experiment vastgesteld.

De TU-Delft zal parallel aan de uitvoering van het onderzoek met behulp van subsidie van de Technologiestichting STW flankerend technisch wetenschappelijk onderzoek op deze pilotstortplaatsen uitvoeren.

1.3 Project IDS

De twee belangrijkste producten van het project Introductie Duurzaam Stortbeheer (IDS) zijn de toevoeging van een experimentenparagraaf aan het Stortbesluit bodembescherming en de vastlegging van het lange termijn commitment in een door de Staatsecretaris, de betrokken gedeputeerden en de directeurs van de betrokken stortbedrijven en de stortbranche te ondertekenen Green Deal IDS (convenant).

De resultaten van de praktijkproeven zijn bepalend of implementatie van duurzaam stortbeheer, voor de hiervoor in aanmerking komende stortplaatsen, gerechtvaardigd is, en zo ja onder welke voorwaarden.

De pilots dienen een antwoord te geven op de op dit moment nog aanwezige vragen en onzekerheden met betrekking tot het kunnen voldoen aan de inhoudelijke doelen van duurzaam stortbeheer.

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

Indien niet of onvoldoende aan de gestelde doelen kan worden voldaan, en implementatie op dat moment niet gerechtvaardigd blijkt, dan zal het huidige IBC-beleid ten aanzien van stortplaatsen worden gecontinueerd.

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

Voorafgaande aan de start van de praktijkproeven moeten de inhoudelijk technische en procesmatige condities eenduidig worden bepaald.

De inhoudelijk technische condities van het onderzoek worden voornamelijk bepaald door het Integraal Plan van Aanpak dat is opgesteld en vastgesteld in samenwerking tussen de betrokken provincies, branche en het ministerie (bijgevoegd). Daarnaast is in ontwikkeling de Deelplannen van Aanpak per pilot.

De procesmatige condities zijn opgenomen in de Projectplanning IDS (ter informatie bijgevoegd). In de Projectplanning is vastgelegd welke activiteiten moeten worden uitgevoerd en welke producten moeten worden geleverd voordat met de praktijkproeven kan worden begonnen en aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan.

In bijlage 1 treft u een schema aan waarin de procesgang is weergegeven waarmee wordt beoogd om op zorgvuldige wijze en goed onderbouwd tot de uiteindelijke besluitvorming over toekomstig stortbeheer te komen.

2. Experimentenparagraaf Ontwerpbesluit

Voor duurzaam stortbeheer zijn er momenteel in Nederland nog geen bewezen technieken. Daarom is door de stortbranche en de provincies aan het ministerie verzocht om langjarig vervolgonderzoek mogelijk te maken. Met dit onderzoek wordt het mogelijk om aan te tonen dat duurzaam stortbeheer in de praktijk werkt. Het onderzoek wordt verricht op vier pilotstortplaatsen en heeft een looptijd van 10 jaar.

Om dit onderzoek mogelijk te maken is besloten om het Stortbesluit bodembescherming (hierna: Stortbesluit) aan te vullen met een experimentenparagraaf. Via het Ontwerpbesluit van de Crisis- en Herstelwet (CHW) derde tranche (hierna: Ontwerpbesluit) wordt hoofdstuk IIIA aan het Stortbesluit toegevoegd. Hoofdstuk IIIA schetst het kader voor de bij ministeriële regeling op te nemen regels voor de uitvoering van dit onderzoek (zie par. 3).

Het Ontwerpbesluit is inmiddels door de Minister bij brief van 7 juli 2011 voorgelegd aan beide Kamers der Staten-Generaal (zie bijgevoegde kamerstukken II 2010/11, 32 127, nr. 146). Naar aanleiding hiervan heeft de Tweede Kamer een aantal vragen gesteld. De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 5 december 2011. Op 25 januari 2011 heeft de Tweede Kamer aan dit besluit een Voortgezet schriftelijk overleg gewijd. Het Ontwerpbesluit is op ... naar de Raad van State gezonden voor advies.

In het Ontwerpbesluit worden met name vier onderwerpen geregeld:

1. Het experiment duurzaam stortbeheer wordt uitgevoerd op vier in de Nota van Toelichting met name genoemde pilotstortplaatsen;
2. De vier pilotstortplaatsen en de naar verwachting circa 15 overige stortplaatsen die mogelijk geschikt zijn voor verduurzaming in de toekomst, kunnen onder strikte voorwaarden in aanmerking komen voor uitstel van de huidige verplichting om een bovenafdichting aan te brengen. De belangrijke randvoorwaarde is de aanwezigheid van een goed functionerende onderafdichting. Daarnaast gelden voor alle stortplaatsen het op grond van de huidige regelgeving voorgeschreven milieuhygiënische beschermingsniveau.
3. Indien uit lopend onderzoek (zie paragraaf 6.3, punt 10) blijkt dat de onderafdichting langer meegaat dan een periode van dertig jaar waarvan in het huidige Stortbesluit wordt uitgegaan, wordt de periode waarna een bovenafdichting moet worden aangebracht verlengd van dertig jaar tot ten hoogste vijftig jaar na het aanbrengen van de onderafdichting.
4. De mogelijkheid om in het kader van uitvoering en handhaving bij ministeriële regeling nadere regels te stellen aan bijvoorbeeld de aanpak en werkwijze van het onderzoek.

Het experiment start op de dag van inwerkingtreding van hoofdstuk IIIA van het Stortbesluit en eindigt na tien jaar. Hoofdstuk IIIA van het Stortbesluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit (Kb) te bepalen tijdstip. Het Kb wordt pas ondertekend na afsluiten van de Green Deal IDS (planning eind 2012). Het streven is om het experiment begin 2013 te starten.

Indien uit de tussenevaluatie na vijf jaar blijkt dat het experiment op een stortplaats naar de verwachting van het bevoegd gezag niet succesvol zal verlopen, kan het experiment op de desbetreffende stortplaats worden beëindigd. Na tien jaar vindt de eindevaluatie plaats. Deze houdt in dat wordt getoetst of het percolaat van elke pilotstortplaats tien jaar na aanvang van het experiment aan de toetswaarden voldoet. Gedurende het elfde jaar wordt op grond van de resultaten van de evaluatie besloten of duurzaam stortbeheer permanent zal worden ingevoerd.

3. Experimentenparagraaf Ontwerpregeling

Het komende half jaar wordt gewerkt aan het opstellen van de Ontwerpwijziging Uitvoeringsregeling Stortbesluit (hierna: Ontwerpregeling) ter nadere uitwerking van de kaders uit het Ontwerpbesluit (zie paragraaf 2).

Het gaat dan met name om de volgende vijf hoofdonderwerpen:

1. het formuleren van de noodzakelijke verplichtingen voor de exploitant die in het Integraal Plan van Aanpak (bijgevoegd) en met name de Deelplannen van Aanpak per pilot (in ontwikkeling) staan, waarvan het in het kader van handhaving en uitvoering noodzakelijk is dat deze worden opgenomen in de Ontwerpregeling.

2. vaststelling van de reeds bij Ontwerpbesluit genoemde namen van de (maximaal) vier pilotlocaties
3. vaststelling van namen van de locaties die uitstel krijgen van het aanbrengen van de bovenafdichting (deze namen worden de komende drie maanden bekendgemaakt)
4. opname van categorieën van onderafdichtingen n.a.v. het advies van het ENS inzake de levensduur van deze voorzieningen
5. opname van vier locatiespecifieke lijsten van toetswaarden.

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

4. Voorbereidende onderzoeken

4.1 Inleiding

In het project IDS heeft onder meer de vraag centraal gestaan of het uitvoeren van grootschalige praktijkproeven te rechtvaardigen valt, mede in het licht van de geformuleerde uitgangspunten en randvoorwaarden voor deze proeven.

De huidige resultaten van het IDS-project hebben een duidelijke bevestiging gegeven van het beeld dat het verduurzamen van stortplaatsen perspectiefvol is.

4.2 Reeds afgeronde onderzoeken binnen IDS

Binnen het project IDS zijn volgende onderzoeken verricht:

1. *Haalbaarheidsstudies verduurzamingspilots*
Voor de vier potentiële stortplaatsen voor de praktijkproeven, uitgevoerd door de stortplaatsexploitanten (niet bijgevoegd, maar ter informatie te raadplegen via de website www.duurzaamstorten.nl);
2. *Economische verkenning*
met betrekking tot de introductie duurzaam stortbeheer uitgevoerd door FFact en de Erasmus universiteit/SEOR (bijgevoegd ter informatie);
3. *RIVM-onderzoek emissietoetswaarden bodembelasting fase 1*
Inventarisatie uitgangspunten. De resultaten van dit onderzoek zijn vastgelegd in rapport "Ontwikkeling toetswaarden voor pilotstortplaatsen duurzaam stortbeheer, fase 1: Een inventarisatie", Rapport 607710001/2011 (niet bijgevoegd, onderdeel van een volgende TCB-adviesaanvraag, zie ook onderdeel 7);
4. *Internationaal reviewonderzoek*
Uitgevoerd onder auspiciën van de TU-Delft met betrekking tot de mogelijkheden voor de reductie van het emissiepotentieel door verduurzamen. Bijgevoegd;
5. *Rapportage over stortgasemissies bij duurzaam stortbeheer*
Stortgasemissies Duurzaam Stortbeheer, eindrapport juni 2011, Ecofys Nederland bv (bijgevoegd);
6. *Integraal Plan van Aanpak*
Rapportage: Integraal plan van aanpak "introductie Duurzaam Stortbeheer op Praktijkschaal", eindrapport januari 2012, Vereniging Afvalbedrijven (bijgevoegd).

4.3 Lopende onderzoeken IDS

In project zijn de volgende onderzoeken en plannen in ontwikkeling:

7. *RIVM/ECN-onderzoek emissietoetswaarden bodembelasting fase 2*
Door RIVM en ECN. Betreft rapportage met rekenmodel met per pilot een locatiespecifieke lijst met emissietoetswaarden. Onderzoek wordt naar verwachting in mei afgerond. Onderdeel van een volgende TCB-adviesaanvraag, zie ook hieronder bij onderdeel 3;
8. *Handleiding gebruik toetswaarden*
In ontwikkeling. Eindconcept wordt in mei verwacht;
9. *Nulonderzoek pilotlocaties*
In ontwikkeling. Eindconcept volgt in 3e kwartaal;
10. *ENS-onderzoek naar de levensduur onderafdichtingsconstructies*
In uitvoering bij het Expertise Netwerk Stortbesluit (ENS). Onderzoek wordt naar verwachting in mei afgerond (onderdeel van een volgende TCB-adviesaanvraag);
11. *Deelplannen van Aanpak*
Betreft de uitwerking per pilotlocatie van het Integraal Plan van Aanpak. Eindconcept eind 2e kwartaal.

5. Integraal Plan van Aanpak

Ter voorbereiding op de uitvoering van de praktijkproeven op de vier pilotlocaties is een Integraal Plan van Aanpak (IPvA) opgesteld.

Het IPvA geeft een algemeen inzicht in de uit te voeren praktijkproeven en geeft een voorstel voor de meet- en monitoringstrategie en een monitoringprogramma.

Hiermee dient het IPvA een basis te leggen voor de vaststelling van de in de pilots te leveren bewijslast met betrekking tot de technische haalbaarheid van verduurzaming van stortplaatsen en van de structurele verlaging van het emissiepotentieel van het afval in de stortplaats.

Het IPvA geeft een kader voor de wijze waarop de individuele pilots worden ingevuld zodanig dat daardoor de kwaliteit van de afzonderlijke pilots kan worden geborgd. Op basis van de IPvA zal voor elk van de vier pilots een locatiespecifiek Deelplan van Aanpak DPvA worden opgesteld.

6. Onderzoek stortgasemissies

In de huidige vergunningen zijn ook voorschriften opgenomen ter beheersing van stortgasemissie. Deze zijn conform de Handreiking methaanreductie stortplaatsen. De huidige voorschriften bieden voldoende mogelijkheden om voor te schrijven dat zo nodig maatregelen en voorzieningen worden getroffen om emissies naar de lucht en eventuele geuremissies aan te pakken.

Tijdens het verduurzamen wordt de methaanvorming in een stortplaats verhoogd. hetgeen mogelijk zou kunnen leiden tot extra methaanemissies. Deze emissies zouden zonder aanvullende voorzieningen tot een verhoogde milieubelasting kunnen leiden ten opzichte van de situatie waarbij de stortplaats enige tijd na de exploitatieperiode reeds wordt afgedicht.

Om inzicht te krijgen in de omvang van deze mogelijk extra emissies en de mogelijke maatregelen voor het verminderen ervan is een studie uitgevoerd. Er is daarbij een vergelijking gemaakt met de situatie met afdichting volgens huidig beleid en regelgeving.

Uit dit onderzoek, dat in opdracht van AgentschapNL is uitgevoerd door het bureau ECOFYS, blijkt dat er door het experiment slechts marginaal sprake is van extra methaanemissie. Vergeleken met de jaarlijkse emissie van methaan in 2009 bedraagt de extra emissie bij een realistisch scenario 0,7% (zijnde 1,5 kton versus 219 kton voor de jaarlijkse methaanemissie in 2009).

Tevens bleek dat weliswaar in technische zin aanvullende maatregelen mogelijk om de methaanemissie verder te verlagen mogelijk zijn, maar dat de verwachte toename zo marginaal is dat aanvullende maatregelen niet nodig worden geacht. Extra monitoring van de optredende emissies maakt deel uit van het experiment.

7. RIVM/ECN onderzoek naar de ontwikkeling van toetswaarden

Voor het beoordelen van de effectiviteit van de verduurzaming van het beheer van stortplaatsen is een toetsingskader noodzakelijk. Aan de hand van dit toetsingskader moet kunnen worden beoordeeld of na het verduurzamen (en zonder de traditionele bovenafdichting van een stortplaats) de risico's op bodembelasting van verontreinigende stoffen uit de stortplaats zodanig laag zijn, dat dit acceptabel is vanuit de doelen van het bodembeschermingbeleid.

Bij ministeriële regeling zal overeenkomstig de wens van provincies en de stortbranche, per pilotstortplaats een lijst met toetswaarden worden vastgesteld. Deze toetswaarden fungeren tijdens en na afloop van de pilotperiode als een belangrijke toetsingskader voor de evaluatie en beoordeling van de mate van succes van het experiment. De toetswaarden zijn bepalend voor de toelaatbare bodembelasting van de pilotstortplaatsen. De toelaatbare bodembelasting wordt afgeleid van een nader bepaalde milieudoelstelling in de directe omgeving van de stortplaats en 'teruggerekend' naar een percolaat-kwaliteit.

Het Ministerie van IenM heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: RIVM) en het Energieonderzoek Centrum Nederland (hierna: ECN) opdracht gegeven om per pilotstortplaats een voorstel te ontwikkelen voor de vaststelling van de toetswaarden.

Deze toetswaarden hebben niet tot doel om nieuwe emissie-eisen te stellen aan stortplaatsen gedurende de looptijd van het onderzoek. De te ontwikkelen

toetswaarden dienen zo veel mogelijk aan te sluiten bij het overige preventieve beleid voor bodembescherming.

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

Er is voor gekozen om het onderzoek naar de ontwikkeling van toetswaarden in twee fasen uit te laten voeren. Het RIVM heeft fase 1 van het onderzoek reeds uitgevoerd. Dit omvat een inventarisatie van de uitgangspunten en het toetsingskader voor de ontwikkeling van toetswaarden voor pilotstortplaatsen (zie eindrapportage RIVM nr. 607710001/2011 van april 2011). Fase 2 omvat een rapportage van RIVM samen met ECN, waarin zullen worden opgenomen een rekenmodel voor de berekening van locatiespecifieke toetswaarden en per pilotstortplaats een lijst met toetswaarden.

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

De TCB zal in een aparte adviesaanvraag worden gevraagd advies uit te brengen over beide rapportages.

8. Adviesaanvraag

Ik verzoek u advies uit te brengen over de opzet en werkwijze van het voorgenomen onderzoek van tien jaar naar de effecten van duurzaam stortbeheer op vermindering van het emissiepotentieel op vier pilotstortplaatsen.

Het advies dient zich met name te richten op opzet en werkwijze van het Integrale Plan van Aanpak en het onderzoek naar Stortgasemissies IDS.

De adviesaanvraag zal in twee fasen worden ingediend. In fase 1 wordt advies gevraagd over de onderdelen 1 t/m 6 van paragraaf 4, met uitzondering van onderdeel 3 (RIVM-fase 1 onderzoek). In fase 2 wordt advies gevraagd over de onderdelen 3 en 7 t/m 11. Verwacht wordt dat de adviesaanvraag fase 2 in juni zal worden verzonden.

Het betreft de volgende vragen:

1. Het Ministerie van IenM heeft aangegeven de ontwikkeling van innovatieve technieken te willen stimuleren. In het artikel naar aanleiding van het internationale reviewonderzoek van de TU-Delft worden de huidige kennis en ervaringen ten aanzien van duurzaam stortbeheer beschreven.

Onderschrijft de commissie het milieuhygiënische belang van het doen van grootschalig praktijk onderzoek naar de effecten van duurzaam stortbeheer op het verminderen van het emissiepotentieel van het afvalpakket naar het grondwater, mede in het licht van de het reviewonderzoek (zie par. 4.2)?

2. Het huidige Stortbesluit belemmert onderzoek waarbij sprake is van een aanpak gericht op het toevoegen van water aan het afvalpakket. Het Ontwerpbesluit, het Integrale Plan van Aanpak en de in ontwikkeling zijnde ministeriële regeling beogen deze belemmeringen weg te nemen.

Wordt met de voorgestane aanpak, zoals beschreven in het Integrale Plan van Aanpak, dit proces voldoende gefaciliteerd?

3. In het Ontwerpbesluit is de mogelijkheid opgenomen om bepaalde stortplaatsen onder strikte voorwaarden uitstel voor het aanbrengen van de bovenafdichting te verlenen (zie paragraaf 2, punt 2). De belangrijkste randvoorwaarde is de aanwezigheid van een goed functionerende onderafdichting. De functionele *levensduur* van de onderafdichting is hierbij bepalend (hierover loopt een onderzoek door het ENS, zie paragraaf 4.3 punt 10). Optredende emissies van verontreinigingen manifesteren zich in het stortwater boven de onderafdichting (het percolaat). Dit water wordt door middel van percolaatdrains afgevangen. Er zijn tevens voorschriften in de vergunning opgenomen die verplichten tot monitoring van de kwaliteit van het grondwater onder de stortplaats en in de omgeving daarvan. Ten aanzien van de lozing van het overtollig percolaat zijn in de huidige vergunningen eveneens voldoende voorschriften opgenomen. Daarnaast gelden voor alle stortplaatsen het op grond van de huidige regelgeving voorgeschreven milieuhygiënische beschermingsniveau. Tenslotte kunnen in de Deelplannen van Aanpak en bij ministeriële regeling nadere eisen worden gesteld.

Is de bescherming van het grondwater met bovenstaande eisen naar het oordeel van de commissie hiermee voldoende gewaarborgd?

4. In het Integrale Plan van van Aanpak wordt een selectie gemaakt voor twee typen maatregelen voor het verduurzamen met per maatregel een principekeuze voor enkele technieken. Een nadere keuze voor de (uitvoerings)technieken gebeurt vervolgens in de Deelplannen van aanpak.

Onderschrijft de commissie de gemaakte keuzes in het IPvA en welke aanbevelingen heeft de commissie nog hiervoor?

5. In het Integrale Plan van Aanpak is een risicoanalyse en risicoprofiel opgenomen. Deze worden verder uitgewerkt in de Deelplannen van Aanpak.

Biedt het Integrale Plan van Aanpak met name ten aanzien van de omgevingsrisico's naar het oordeel van de commissie voldoende mogelijkheden voor het beheersen van de risico's en welke aanbevelingen hebt u nog hiervoor?

6. In het integraal plan van aanpak wordt op basis van de doelen van de meet- en monitoringstrategie een (voorlopig) voorstel gegeven voor een concreet monitoringplan. Aan de hand van dit monitoringplan zal onder meer worden vastgesteld of aan de gestelde doelen voor het verduurzamen (aantoonbaar structurele verlaging van het emissie potentieel én voldoen aan de toetswaarden) kan worden voldaan.

Is naar het oordeel van de commissie het monitoringplan toereikend om aan de gestelde doelen ervan zoals genoemd in het Integrale plan van Aanpak te voldoen en welke aanbevelingen hebt u nog hiervoor?

7. In het Integraal Plan van Aanpak worden doelen geformuleerd van het nog nader uit te werken nulonderzoek voorafgaande aan de start van de praktijkproeven.

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

Zijn deze doelen volledig en welke aanbevelingen hebt u nog hiervoor?

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

8. Uit een onderzoek dat in opdracht van AgentschapNL is uitgevoerd door het bureau ECOFYS, blijkt dat er door het experiment slechts marginaal sprake is van extra methaanemissie.

Kan de commissie zich vinden in de onderzoeksopzet en de op basis daarvan getrokken conclusies en aanbevelingen?

9. In het rapport van ECOFYS wordt geconcludeerd dat het aanbrengen van een oxiderende laag aan de bovenzijde van een stortplaats in technische zin een goede methode is om de methaanoxidatie in belangrijke mate te verbeteren.

Deelt de commissie de conclusie en welke aanbevelingen hebt u nog hiervoor?

9. Procedure

Ik stel het bijzonder op prijs indien advisering in mei kan plaatsvinden.

Hoogachtend,

De directeur Duurzaamheid,

drs. K. de Snoo

BIJLAGE 1 Besluitvormingsproces toekomstig stortbeheer

Directoraat-Generaal Milieu en
Internationaal
Directie Duurzaamheid

Kenmerk
IenM/BSK-2012/21164

De resultaten van de praktijkproeven, die een totale looptijd hebben van circa 10 jaar, zijn bepalend of implementatie van duurzaam stortbeheer, voor de hiervoor in aanmerking komende stortplaatsen, gerechtvaardigd is en zo ja onder welke voorwaarden. De pilots dienen dus een antwoord te geven op de op dit moment nog aanwezige vragen en onzekerheden met betrekking tot het kunnen voldoen aan de inhoudelijke doelen van duurzaam stortbeheer. Indien niet of onvoldoende aan de gestelde doelen kan worden voldaan, en implementatie op dat moment niet gerechtvaardigd blijkt, dan zal het huidige IBC-beleid ten aanzien van stortplaatsen worden gecontinueerd.

Gezien de aanwezige belangen is gekozen voor onderstaande procesgang om daarmee op zorgvuldige wijze en goed onderbouwd tot de uiteindelijke besluitvorming over toekomstig stortbeheer te komen.

